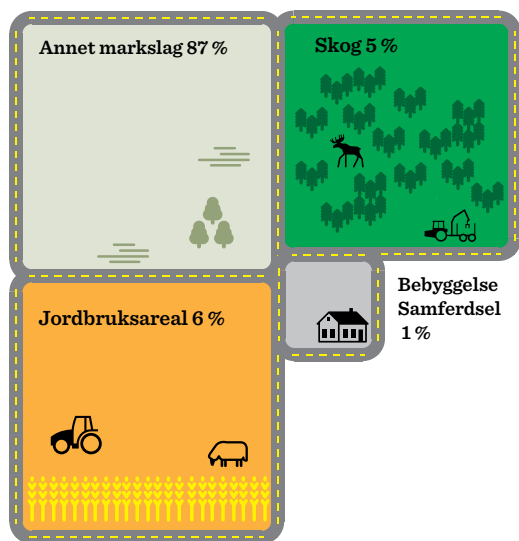

Arealbarometer for Vikna

Oppdaterte kart over areal egnet for matproduksjon

Juni 2014

skog +
landskap

Arealressurskartet for Vikna kommune er nå oppdatert av Norsk institutt for skog og landskap. Kartet gir detaljert informasjon om arealressursene i kommunen. Det brukes til planlegging, konsekvensutredninger, statistikker og kontroll av arealtilskudd i landbruket.

I Vikna kommune er det 19 400 dekar med jordbruksareal. Dette tilsvarer et areal på om lag 2 700 fotballbaner og utgjør 6 % av kommunens landareal.

Jordbruksareal består av fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.

Fulldyrka jord
Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløeydybde og kan benyttes til åkervekster eller eng, og som kan fornyes ved pløying.

Overflatedyrka jord
Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata slik at maskinell høsting er mulig.

Innmarksbeite
Innmarksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Arealet skal ha tydelig kulturpreg. Minst 50% av arealet skal være dekt av grasarter eller beitetålende urter.

Arealressurskartet gir informasjon om ressursgrunnet. Det viser hvilke arealer som kan brukes til landbruksproduksjon.

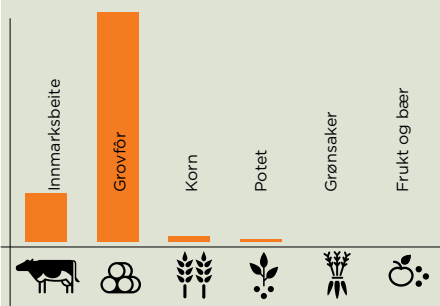
Søknadene om produksjonstilskudd gir informasjon om hvordan arealene faktisk brukes. De viser blant annet at 81 % av jordbruksarealet i Vikna brukes til grovfôrproduksjon.

Arealressursene i Vikna kommune:

Arealtype	dekar	%
Jordbruksareal:		
Fulldyrka	14 184	4,6
Overflatedyrka	164	0,1
Innmarksbeite	5 064	1,6
Produktiv skog	16 000	5,1
Bebyggelse/samferdsel	2 791	0,9
Annet markslag	271 285	87,2
Ikke kartlagt	1653	0,5
Sum	311 141	100

Kilde: Arealressurskart (AR5). Skog og landskap

Søknadene om produksjonstilskudd for Vikna kommune:

Veksttype	dekar	%
Innmarksbeite	3 027	17,2
Grovfôr	14 327	81,4
Korn	227	1,3
Potet	9	0,1
Grønnsaker	0	0
Frukt/bær	0	0
Sum	17 590	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2012. SLF

I Norge er
Kun

3%

av arealet jordbruksareal, og bare 1/3 av dette er egnet for produksjon av matkorn. For OECD-landene er andelen nær 40%

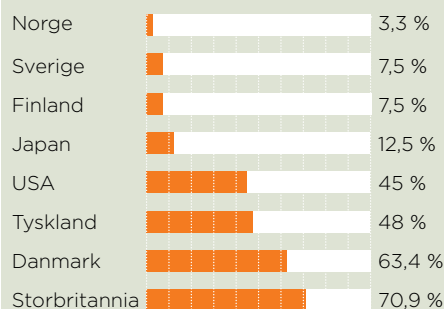
Kilde: NOU 2013 - 10

Stortinget har vedtatt at matproduksjonen i Norge skal økes med 20 prosent fram til 2030.

Verdens befolkning passerte i 2011 7 milliarder mennesker, og i 2050 er den beregnet til å være 9 milliarder. FAO har beregnet at den globale matproduksjonen må økes med 70 % for å sikre verdens befolkning tilstrekkelig med mat innen 2050.

En slik utvikling vil sette produksjonsarealene under press, både i forhold til tilgjengelig areal, og i forhold til kvaliteten på jordressursene.

Jordbruksareal i prosent av landareal:

Kilde: Verdensbanken

I Norge er kun 3% av landarealet jordbruksareal.

Det er lavere enn i andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

Endringer i Vikna

I løpet av de 5 siste årene er 240 dekar med fulldyrka eller overflatedyrka jord gått over til skog eller åpen fastmark. Dette er prosesser som har redusert jordbruksarealet i kommunen. Samtidig er det skjedd utvidelser av jordbruksarealet på andre områder i kommunen og 180 dekar med skog eller åpen fastmark er gått over til fulldyrka eller overflatedyrka jord.

Av varige omdisponeringer er om lag 18 dekar jordbruksareal bygget ned. Dette er areal som var jordbruksareal i 2008 og som nå er kartlagt som bebyggt eller samferdsel.

Les mer på http://www.skogoglandskap.no/seksjoner/ar5_endringsanalyse

På kartet vises avgang i jordbruksareal med rød farge. Vekst i jordbruksareal vises med grønn farge. Gul farge er endringer innen klassene med jordbruksareal. Fiolett farge viser andre arealendringer.

Nedbygging av jordbruksarealer er en irreversibel prosess, og areal som blir bygget ned kan ikke tas i bruk igjen til matproduksjon. Vi har et ansvar for å ta vare på matjorda for kommende generasjoner.

Nedbygging

Dette skjer ofte rundt store byer og tettsteder, der også mye av den beste landbruksjorda ligger.

Gjengroing

Dette er et problem på de mer marginale arealene, og skjer som følge av endret beitebruk.

Oppdyrking

Arealer dyrkes opp. Mye av arealene som dyrkes opp eller ryddes blir til innmarksbeite.

Hvorfor er det viktig å ta vare på matjorda?

1.

Matjord er en knapp og ikke-fornybar ressurs.

2.

Klimautfordringene vil endre forutsetningene for matproduksjon over hele kloden.

3.

Befolkningsveksten gir behov for større arealer til jordbruk.

4.

Nok mat, trygg mat, kortreist og god mat blir en viktigere del av vår livskvalitet.

Ett dekar hvete kan gi 1000 brød hvert år!

Dyrkbar jord i Vikna kommune

Dyrkbar jord er arealer som kan dyrkes opp, slik som et skogområde med god jord. Disse arealene kan dyrkes opp til fulldyrka jord. Landet er delt inn i klimasoner fra 1-6, hvor sone 1 er best egnet for matproduksjon.

Vikna har 14 400 dekar dyrkbar jord, hovedsakelig i sone 4.

20 % av den dyrkbare jorda er mineraljord, og 80 % er organisk jord eller myrjord. Myrjord er problematisk å dyrke opp da den vil slippe ut mye metangass noe som kan bidra til økt drivhuseffekt.

Dyrkbar jord fordelt på klimasoner:

Sone	Dekar	%
1 Godt egnet for matkorn dyrking	0	0
2 Marginal for matkorn dyrking	0	0
3 Godt egnet for fôrkorndyrking	1 975	14
4 Marginal for fôrkorndyrking	12 486	86
5 Godt egnet for grovfôr dyrking	0	0
6 Marginal for grovfôr dyrking	0	0

Totalt dyrkbar jord 14 461 100

Les mer:

→ **Arealressurskart:**
<http://www.skogoglandskap.no/temaer/ar5>

→ **Jordsmonn:**
<http://www.skogoglandskap.no/artikler/2007/jordsmonnkartlegging>

→ **Dyrkbar jord**
http://www.skogoglandskap.no/kart/dyrkbar_jord

Norsk institutt for skog og landskap
Pb 115, NO-1431 Ås
T: +47 64 94 80 00
skogoglandskap.no